

Salir a la calle: Calàbria 2005 / Hospital 2026

Antonio Ortega reconstrueix *Salir a la calle y disparar al azar*, una exposició de David G. Torres

28.04 - 17.05.26

Concèntric

Hi ha un concepte desenvolupat per la crítica Catherine Millet que em fascina i que em serveix sovint com a guia. Es tracta d'un gest que afegeix determinació i personalitat al fet artístic i que ella anomena *l'écart*, i que es refereix a aquelles pràctiques artístiques que, sent plenament conscients de la tradició en que s'inscriuen, introdueixen una desviació, un desplaçament modest, però significatiu.

Aquestes variacions esdevenen especialment rellevants quan operen per intensificació o exageració d'algun dels trets distintius del model de referència. Serveixi d'exemple el pas de la tècnica del *dripping* de Pollock, fent degotar els pinzells, a l'ús, com a eina per pintar, d'una pistola de pintura industrial connectada a un compressor d'aire que utilitza Katharina Grosse. Així doncs, a parer meu, el gest de Grosse és una intensificació del mateix principi.

A la Barcelona de finals dels noranta els projectes *Se alquila*, de Luisa Ortínez, constituïen un model prou clar de com es pot fer una exposició amb certes inclinacions *do it yourself*: "Ens prestaven un local, l'arreglàvem una mica amb bombetes i línia elèctrica i dividíem les despeses entre tots els artistes participants". Tanmateix, la voluntat de Luisa Ortínez no era la de situar-se en una mena d'escena *outsider*, sinó tot el contrari: les seves propostes sorgien amb la voluntat de generar context, tot operant d'una manera sorprenentment propera a la institució.

David G. Torres va seguir el gest de *l'écart* quan va plantejar l'exposició *Salir a la calle y disparar al azar*, tot intensificant els dos trets fonamentals de *Se alquila*: la presencialitat com a punt central i la voluntat de pertànyer al sistema de l'art.

L'exposició va tenir lloc el desembre del 2005 al soterrani que havia utilitzat com a taller, i reunia un conjunt de materials molts dels quals eren simplement pòsters, discos, *flyers* o altres elements sense valor de mercat que recuperaven "alguns moments relacionats amb la necessitat d'exercir un pensament inconformista". El contingut de l'exposició es plantejava gairebé com un manifest. David G. Torres la definia com "una reivindicació de la radicalitat i la intensitat com a fonaments de l'art". Hi convivia figures com ara Tristan Tzara, Marcel Duchamp, Dead Kennedys, Sonic Youth, Velvet Underground, Chip Lord o Pau Riba, amb creadors com Ignasi Aballí, Jens Hanning, Momu y No Es, Rubén Martínez, El Perro, Guy Richards, Anna Fasshauer, Martí Anson, Alex Gifreu o jo mateix, en una constel·lació que prioritzava el discurs per damunt de l'objecte. Aquesta inclinació antiformalista es pot resumir bé en una de les peces textuais que David conserva a casa seva que diu: "Para decir algo, la primera premisa es tener algo que decir". És a dir, una concepció de l'art en què l'autor ha de ser plenament responsable del seu discurs.

Amb tot, el gest més significatiu de l'exposició es trobava en el seu format. La mostra durava exactament dues hores, coincidint amb el temps de durada de la inauguració. Això implicava reduir l'exposició al fet social, a la celebració de la trobada, a ser un dins d'un col·lectiu. L'exposició no proposava un recorregut íntim i visual, l'exposició no tenia voluntat d'educar, l'exposició no era sinó un espai d'energia. En la documentació de la mostra, la majoria de les cares que apareixen tenen expressions còmplices i optimistes, com si preveïessin com canalitzarien aquella experiència. L'exposició era un artefacte.

Finalment, l'exposició va ser voluntàriament molt canònica. Replicant —amb baix pressupost— totes les característiques d'una inauguració institucional (convocatòria, informadors de sala, convidats, pòster, catàleg, càtering...). Indicava així que es tractava d'una iniciativa que aspirava a formar part del sistema. Una forma de generar context. La responsabilitat de generar context.

Hem recuperat aquella experiència seguint un model de reconstrucció gairebé arqueològic, que reuneix els rastres que resten més alguns duplicats, que, a través d'una presentació propera a un gabinet de les curiositats, ens remet tant a la lògica de la vitrina com a la idea de biblioteca, en un sentit proper a André Breton, autor de la frase que donava títol al projecte: “Salir a la calle y disparar al azar”.

Antonio Ortega